

התגלות הרב ישראל פלצק

עתה נציע לפני הקורא נעים התגלות הרב הגאון הקדוש האלקי ר' ישראל פאלעצק, שהיה צדיק גדול מגדולי תלמידיו של המגיד הגדול ממעזריטש ז"ל כי מוסר השכל יוצא מספור הזה לכל קורא משכיל:

בעיר פאלעצק במדינת רייסין היה איש אחד מהמוני עם הפשוטים אשר התפרנס ממלאכתו מלאכת החייטים, והיה עוסק במלאכתו באמונה, לא ויתר שום דבר משום אדם ועסק במצות ה' בכל יכולתו והיה צנוע מאוד במעשיו. ויתן ה' לו את שכרו ויזכהו בבן חכם ישראל שמו. וכאשר החל הנער להתגדל מעט השכיל מאוד מאוד מהנער להתגדל מאוד בתורת ה' והיה מפורסם שמו לעילוי. ויקחהו עושר [=עשיר] א' [אחד] אשר ישב בכפר לא רחוקה מהעיר לו לחתן. ויבנה לו בית חתנות והגה בתורת ה' יומם ולילה. והגביר ההוא היה לו **גוראלנע** (בית ממכר יינות) אשר עשה בה יין שרף. והאומן מבית מגרש היין שרף היה רבי עזריאל אשר היה אחר כך מפורסם בעת נסעו עם הקדוש

עתה נציע לפני הקורא נעים התגלות הרב הגאון הקדוש האלקי ר' ישראל פאלעצק, שהיה צדיק גדול מגדולי תלמידיו של המגיד הגדול ממעזריטש ז"ל כי מוסר השכל יוצא מספור הזה לכל קורא משכיל:

בעיר פאלעצק במדינת רייסין היה איש אחד מהמוני עם הפשוטים אשר התפרנס ממלאכתו מלאכת החייטים, והיה עוסק במלאכתו באמונה, לא ויתר שום דבר משום אדם ועסק במצות ה' בכל יכולתו והיה צנוע מאוד במעשיו. ויתן ה' לו את שכרו ויזכהו בבן חכם ישראל שמו. וכאשר החל הנער להתגדל מעט השכיל מאוד מאוד מהנער להתגדל מאוד בתורת ה' והיה מפורסם שמו לעילוי. ויקחהו עושר א' אשר ישב בכפר לא רחוקה מהעיר לו לחתן. ויבנה לו בית חתנות והגה בתורת ה' יומם ולילה. והגביר ההוא היה לו **גוראלנע** (בית ממכר יינות) אשר עשה בה יין שרף. והאומן מבית מגרש היין שרף היה רבי עזריאל אשר היה אחר כך מפורסם בעת נסעו עם הקדוש ר' ליב שחרס. וכריז עזריאל כי צדיק גדול ולנוע במעשיו. ויכיר כאשר ילא הרב ר' ישראל חתן הגביר מחדרו ביום וילך לבקר את בית מגרש היי"ש וימלא את רבי עזריאל הכל כי כי יסן וחרס לו כי אינו עוסק במלאכתו ויגמור בדעתו לשים עיין עליו. וילך בחמידות יותר ולא מלא את רבי עזריאל בשום פעם שיהיה ניעור ורק מלאו יסן ויאמר רבי ישראל לחותנו כי אין מן כראו להחזיק את האומן אשר אינו מסתכל כלל במלאכתו ויום ולילה יסן כוא. ויאמר לו חותנו אבל נסיתי כי הוא טוב לי מעשרה אומנים העוסקים במלאכתם כשיית שולח ברכה במעשי ידיו ומוליא יי"ש כרצו יותר מכפי שהרגל ויבן הרב רבי ישראל בפני רבי עזריאל הכל כי אין חוכו כדור. ויתגב כריז ישראל את ר' עזריאל שילמדו ביהוד וילמדו ר' וירא ונסע עומד על המסעו בחורס וחפלה נעימה ומתוקה ויפצור הר"ר [הרב ר'] ישראל את ר' עזריאל שילמדו ביהוד וילמדו ר' עזריאל דרך ה' לפי שכלו אז. אבל לימים מועטים נתחכם

ר' ליב שרה"ס. והר"ר [והרב ר'] עזריאל היה צדיק גדול וצנוע במעשיו. ויהיה כאשר יצא הרב ר' ישראל חתן הגביר מחדרו ביום, וילך לבקר את בית מגרש היי"ש וימצא את רבי עזריאל הנ"ל כי היה יסן, וחרס לו כי אינו עוסק במלאכתו. ויגמור בדעתו לשים עיין [צ"ל: עין] עליו. וילך בתמידות יותר ולא מצא את רבי עזריאל בשום פעם שיהיה ניעור ורק מצאו יסן. ויאמר רבי ישראל לחותנו כי אין מן הראוי להחזיק את האומן אשר אינו מסתכל כלל במלאכתו ויום ולילה יסן הוא. ויאמר לו חותנו: "אבל נסיתי כי הוא טוב לי מעשרה אומנים העוסקים במלאכתם. השי"ת [השם יתברך] שולח ברכה במעשי ידיו ומוציא יי"ש הרבה יותר מכפי ההרגל." ויבן הרב רבי ישראל בפני רבי עזריאל הנ"ל כי אין חוכו כדור. ויתגב הר"ר [הרב ר'] ישראל בלילה לראות מה רבי עזריאל עושה, וירא והנה עומד על משמרתו בתורה ותפלה נעימה ומתוקה. ויפצור הר"ר [הרב ר'] ישראל את ר' עזריאל שילמדו ביהוד. וילמדו ר' עזריאל דרך ה' לפי שכלו אז. אבל לימים מועטים נתחכם

הר"ר [הרב רבי] ישראל עד שקרא אותו הר"ר [הרב] עזריאל רבי ומורי. וילמדו כך תורה לשמה שני שנים רצופים. והיה היום ויאמר ר' ישראל לר' עזריאל: "הלא חכמינו ז"ל אמרו כי הלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה, ואיה המה? ואנחנו לומדים זה שתי שנים תורה לשמה. על כן אין זאת כי כמטמונים צריך לבקש דרך ה' ולשוב בתשובה שלימה למען נדע מה היא תורה לשמה." ונגמר בדעתם ליסע לוויילנא להגאון ר' אליהו ז"ל. ויסעו אליו ויתמהמהו שם חצי שנה אבל לא הרגישו שם שום מתיקות יותר מימים הקודמים. ויחזור לביתו ויקיים הרב תשובות הקנה [1] בכל פרטיה. ואחר כך תחב את ראשו בארון הקדוש ובכה שני שעות רצופים שיודיעו מן השמים מה היא תורה לשמה. ואחר השתי שעות הראו לו במחזה שני צורות ויאמרו לו: "תיסע לבקש עד שתמצא הצורות האלו, אז תדע מה היא תורה לשמה." ואז קנה לו הר"ר [הרב ר' ישראל] שני סוסים ואת ר' עזריאל לקח אתו, ויסעו שניהם לבדם לחפש בעולם

הר"ר [הרב רבי] ישראל עד שקרא אותו הר"ר [הרב] עזריאל רבי ומורי. וילמדו כך תורה לשמה שני שנים רצופים. והיה היום ויאמר ר' ישראל לר' עזריאל: "הלא חכמינו ז"ל אמרו כי הלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה, ואיה המה? ואנחנו לומדים זה שתי שנים תורה לשמה. על כן אין זאת כי כמטמונים צריך לבקש דרך ה' ולשוב בתשובה שלימה למען נדע מה היא תורה לשמה." ונגמר בדעתם ליסע לוויילנא להגאון ר' אליהו ז"ל. ויסעו אליו ויתמהמהו שם חצי שנה אבל לא הרגישו שם שום מתיקות יותר מימים הקודמים. ויחזור לביתו ויקיים הרב תשובות הקנה [1] בכל פרטיה. ואחר כך תחב את ראשו בארון הקדוש ובכה שני שעות רצופים שיודיעו מן השמים מה היא תורה לשמה. ואחר השתי שעות הראו לו במחזה שני צורות ויאמרו לו: "תיסע לבקש עד שתמצא הצורות האלו, אז תדע מה היא תורה לשמה." ואז קנה לו הר"ר [הרב ר' ישראל] שני סוסים ואת ר' עזריאל לקח אתו, ויסעו שניהם לבדם לחפש בעולם

ר' עזריאל הוביל את הסוסים ור' ישראל ישב תפוס בעמק מצולי רעיוניו הקדושים תמיד, ואך כאשר הגיעו לפרשת דרכים היה שואל רבי עזריאל את הר"ר [הרב רבי] ישראל: "רבי באיזה דרך נסע?" והוא היה משיבו: "הנח את הסוסים, מעצמן יבחרו את הדרך." כן היה תמיד. בכל הפרשת דרכים היה שואל אותו ר"ע [ר' עזריאל] כנ"ל והוא היה משיב כנ"ל, וכך הנהיגו דרכם עד בואם למעזריטש. ותיכף כאשר באו למעזריטש הכיר הר"ר [הרב ר' ישראל] צורה אחת משני הצורות אשר הראו לו במחזה (ומי היה שמעתי מאבא מארי כי הוא היה הרב הגדול הקדוש ר' אהרן מקארלין, ואולם מאנשים אחרים נאמנים שמעתי כי הוא היה הרה"ק [הרב הקדוש] ר' אברהם המלאך, בנו של המגיד ממעזריטש). כי פגש אותו יוצא החוצה מבית המגיד, וכאשר הסתכל הרב ר' ישראל בתמונתו אמר לו המלאך: "בא ואראך את הצורה השנית." כי המה ידעו מזה. ונכנס הר"ר [הרב רבי] ישראל להרב המגיד ור' עזריאל עמד בחוץ אצל הסוסים. ונתמהמה הר"ר [הרב רבי ישראל] אצל הרה"מ [הרב המלאך] ג' רבע

[1] תענית מחמירה לחזרה בתשובה המיוחסת לתנא ר' נחוניא בן הקנה. ראו ספר הקנה ט"ז: וראה בני מה עשיתי הרהרתי בלבי לעשות תשובה לא ידעתי סדרה וישבתי בתענית ק"ן ימים בלחם צר ולא עלה בפי כל אותן הימים כ"א לחם שרוי במים מעט מן המעט ובכל יום ויום שפכתי נפשי אל ה' בתפלתי ובלימודי, ובסוף ק"ן ימים בא אליהו ז"ל ואמר לי אל תצטער בני יותר כי הקב"ה קיבל תשובתך מכל מקום המשך עצמך עד ו' שנים כי מעתה אלקי אברהם יהיה בעזרך, וכן עשיתי ולא הרגשתי כל אותן השנים איך עברו עלי ואמת כי משם ואילך לא בא לידי שום חטא ועון כי שמרני וסור מרע בינה, ודעו בני כי הרבה מועיל התענית באדם שאם לא היה מועיל לא היה מצווה הקב"ה להתענות ביו"ה, ואין התענית יפה אלא למי שאינו כועס ואינו גוזל ואינו חומס ואינו מביא מריבה ואינו חושד בחבירו אלא דן אותו לכף זכות ואינו מתלוצץ רק בתורת ה' הוגה יומם ולילה.

שעה ואחר כך יצא לחוץ ואמר להרב ר' עזריאל: "נסע הלאה אולי יעזרנו ה' להמשיך [למשוך] לבות אחינו בני ישראל שבמדינתנו להרב הזה, כי הוא מרכז הנקודה אשר יגענו להגיע אליה כל ימינו." ויאמר ר' עזריאל: "הניחו אותו [אותו] לכנוס [להיכנס] לכבוד רבינו אשר חזקה עלי הגעגועים יותר משנה כאשר ידעתם." ויען הר"ר [הרב רבי] ישראל: "אין לנו פנאי. אנחנו מוכרחים לזרז עצמינו להנסיעה הזאת למטרת חפצינו כי כולם ידעו את ה', ואחרי אשר נשלים את הנסיעה הזאת בעזר האל אז נתעכב פה לשמוע לקח מהקדוש הזה כמה שיעניק ה' לנו את החיים." ותיכף ישב את עצמו הר"ר [הרב רבי ישראל] בהעגלה ויסע משם באורח מישור לוויילנא ונתאכסן הר"ר [הרב רבי ישראל] אצל הגאון ושבת שם. וכל השבת עסק הרב ר' ישראל הנ"ל עם הגאון אשר סיפר לו הפלאות אשר ראה במעזריטש, ורצה להטות לבבו לעשות שלום ביניהם שיסע הגאון להרב המגיד ממעזריטש. ולבסוף נתרצה לו הגאון ושכר מרכבה

שטח ואחר כך יצא לחוץ ואמר להרב ר' עזריאל נסע הלאה אולי יעזרנו ה' להמשיך לבות אחינו בני ישראל שבמדינתנו להרב הזה כי הוא מרכז הנקודה אשר יגענו להגיע אליה כל ימינו ויאמר ר' עזריאל בניחו אוחו לנטוס לכבוד רבינו אשר חזקה עלי הגעגועים יותר משנה כאשר ידעתם ויען הר"ר [הרב רבי] ישראל: "אין לנו פנאי. אנחנו מוכרחים לזרז עצמינו להנסיעה הזאת למטרת חפצינו כי כולם ידעו את ה' ואחרי אשר נשלים את הנסיעה הזאת בעזר האל אז נתעכב פה לשמוע לקח מהקדוש הזה כמה שיעניק ה' לנו את החיים ותיכף ישב את עצמו הר"ר [הרב רבי ישראל] בהעגלה ויסע משם באורח מישור לוויילנא ונתאכסן הר"ר [הרב רבי] אצל הגאון ושבת שם. וכל השבת עסק הרב ר' ישראל הנ"ל עם הגאון אשר סיפר לו הפלאות אשר ראה במעזריטש ורצה להטות לבבו לעשות שלום ביניהם שיסע הגאון להרב המגיד ממעזריטש. ולבסוף נתרצה לו הגאון ושכר מרכבה לנסוע אצל הגאון אשר חזקה עלי הגעגועים יותר משנה כאשר ידעתם ויען הר"ר [הרב רבי] ישראל: "אין לנו פנאי. אנחנו מוכרחים לזרז עצמינו להנסיעה הזאת למטרת חפצינו כי כולם ידעו את ה' ואחרי אשר נשלים את הנסיעה הזאת בעזר האל אז נתעכב פה לשמוע לקח מהקדוש הזה כמה שיעניק ה' לנו את החיים ותיכף ישב את עצמו הר"ר [הרב רבי ישראל] בהעגלה ויסע משם באורח מישור לוויילנא ונתאכסן הר"ר [הרב רבי] אצל הגאון ושבת שם. וכל השבת עסק הרב ר' ישראל הנ"ל עם הגאון אשר סיפר לו הפלאות אשר ראה במעזריטש ורצה להטות לבבו לעשות שלום ביניהם שיסע הגאון להרב המגיד ממעזריטש. ולבסוף נתרצה לו הגאון ושכר מרכבה

והנה ביום א' נסע משם הרב ר' ישראל הנ"ל עם ציג הרב רבי עזריאל וכאשר כגיעו לפרשת דרכים שאלו ר"ע כדרכו אנה ליסע כמו שכתבתי למעלה והנה כאשר נסעו חוץ לעיר ווילנא על הדרך הרחבה מתפצל ממנה שתי דרכים על הצדדים ויאחזו הסוסים דרכם לימין כדרך כהולכת מן הצד ויסעו כדרך עשרים ויארסטין ויבואו לבית מלון א' בכפר אשר סביב דר שם עשיר א' ונכנסו לשם ויקבלום בסבר פנים יפות וישאלום מי הם ויאמר הרב ר' ישראל: "אנכי. ויובילום אל התא אשר שם הוא מקום קבוע להסתפלל במנין, והנה שמה למד מלמד אחד עם תלמידים וביהמ"ד המלמד ההוא מופלג בתורה וביראת שמים:

לנסוע, אבל בעזה"ר [בעוונותינו הרבים] נתגברה מעשי שטן בזה. והתלמידים של הגאון אשר חרה להם ע"ז [על זה] בקשו הם את האם שלו כי היא תעכב אותו מלנסוע. הקיצור, נשים דעתן קלות והם פתו את לבבה עד כי הלכה להגיד לו כי היא גוזרת עליו בגזירות כיבוד אם כי לא יסע מפתח ביתו החוצה, וממילא נתפרדה החבילה וחבל על דאבדין כי בזה היתה תלויה הגאולה האמיתית:

והנה ביום א' נסע משם הרב ר' ישראל הנ"ל עם ב"ג [בן גילו? בן גדולים?] הרב רבי עזריאל, וכאשר הגיעו לפרשת דרכים שאלו ר"ע [רבי עזריאל] כדרכו אנה ליסע, כמו שכתבתי למעלה. והנה כאשר נסעו חוץ לעיר ווילנא על הדרך הרחבה מתפצל ממנה שתי דרכים על הצדדים ויאחזו הסוסים דרכם לימין כדרך ההולכת מן הצד ויסעו כדרך עשרים ויארסטין [ורסטאות] [2] ויבואו לבית מלון א' [אחד] בכפר אשר היה דר שם עשיר א' [אחד] ונכנסו לשם. ויקבלום בסבר פנים יפות וישאלום מי הם. ויאמר הרב ר' ישראל: "אנכי." ויובילום אל התא אשר שם הוא מקום קבוע להסתפלל במנין, והנה שמה למד מלמד אחד עם תלמידים והיה המלמד ההוא מופלג בתורה וביראת שמים:

[2] וְרִסְטָה (רבים: ורסטאות) היא יחידת מידה (1,066.8) ק"מ שהייתה בשימוש באימפריה הרוסית עד למעבר לשיטה המטרית בשנת 1918.

והיכף כאשר ראה אותו הרב ר' ישראל הנ"ל חשב למצא תחבולות במה יקח את לבבו שיסע למעזריטש כי הבין תיכף כי כאשר יהיה במעזריטש יהיה צדיק גדול. והנה על השולחן היה מונח ספר מהרש"א [3] על גמרא, ויפתח אותו הרב ר' ישראל והסתכל בו הרבה כסדר עד שהגיע לסוף הדף ויחזור את הדף אל עבר השני. והמלמד עם התלמידים התפלאו עליו כי הוא לומד מהרש"א כסדר בלי גמרא ויחרשו [ויחרישו] לראות סוף דבר. אבל הוא הוסיף פליאה על פליאתם כי כאשר הסגיר את המהרש"א אמר להם: "זהו ספר מוסר נורא מאוד." ולא יכלו התלמידים עם רבם להתאפק מלשחוק וישחקו מאוד, אבל הוא הוסיף להם לדבר: "מה תשחקו? ראיתי פה מוסר השכל מתוק לעינים וטוב לנפש." ויוסיפו לשחוק, וגם המלמד לא עצר ברוחו וישחק מאוד, וכל רגע אשר היה זוכר בזה שחק. וילינו שם ויהי ממחרת בבוקר וישאל הרר"י [הרב רבי ישראל] את המלמד: "האם יהיה פה מנין היום?" ויאמר: "לא." ויבקש

והיכף כאשר ראה אותו הרב ר' ישראל הנ"ל חשב למצא תחבולות במה יקח את לבבו שיסע למעזריטש כי הבין תיכף כי כאשר יהיה במעזריטש יהיה צדיק גדול. והנה על השולחן היה מונח ספר מהרש"א על גמרא ויפתח אותו הרב ר' ישראל והסתכל בו הרבה כסדר עד שהגיע לסוף הדף ויחזור את הדף אל עבר השני. והמלמד עם התלמידים התפלאו עליו כי הוא לומד מהרש"א כסדר בלי גמרא ויחרשו [ויחרישו] לראות סוף דבר. אבל הוא הוסיף פליאה על פליאתם כי כאשר הסגיר את המהרש"א אמר להם: "זהו ספר מוסר נורא מאוד." ולא יכלו התלמידים עם רבם להתאפק מלשחוק וישחקו מאוד, וכל רגע אשר היה זוכר בזה שחק. וילינו שם ויהי ממחרת בבוקר וישאל הרר"י [הרב רבי ישראל] את המלמד: "האם יהיה פה מנין היום?" ויאמר: "לא." ויבקש

הרב את המלמד שיראה לקבץ מנין, אבל המלמד לא רצה כי חשב בלבו: "אין מי להתפלל לפני התיבה זולתי, ואנכי כאשר אזכור את המוסר ספר או כאשר יזכירו התלמידים אותי באמצע התפלה בודאי לא אוכל לעצור ברוחי מלשחק בשעת התפלה. ועל כן יותר טוב כי לא יהיה מנין, ועל כן ענהו "אי אפשר לקבץ מנין בימות החול." אבל ר' ישראל אשר הרגיש מחשבתו תיכף אמר לו: "הנה יש אתי בע"ג [בעל גמרא] והוא מתפלל לפני התיבה אשר אין בכל בעלי התפלות כמוהו, וכל אוזן שומעו תמאס כל התענוגים ותרצה להתענג בנעים זמרת קולו." וישאר המלמד נבוך ברעיונו ולא ידע מה לדון בזה, כי הדרשן עצמו הוא אמר על המהרש"א כי הוא ספר מוסר ובע"ג [ובעל גמרא] שלו מתפלל לפני התיבה. ועל כן הבין כי אין זה דבר ריק, ולזאת רצה להתחקר על שורש דבר. ויען לו: "אנכי אשתדל שיהיה מנין." ומיד רכב על סוס וקבץ מנין וצוה הרר"י [הרב רבי ישראל] להר"ע [להרב עזריאל] לירד לפני התיבה. והתחיל הרר"ע [הרב רבי עזריאל] "הודו" קודם "ברוך שאמר" ולא רצו אנשי הכפר להתפלל אתו כי המה הורגלו בנוסח אשכנז.

[3] פירושו של מהרש"א (מורנו הרב רבי שמואל אליעזר הלוי איידלס) (1555-1631) לגמרא.

אבל דרכו של הרר"ע [הרב רבי עזריאל] הי
כשהתחיל להתפלל שחה ראשו עד קרסולי רגלו
והיה מתפלל בזעקה ובנעימות עד אשר משך כל
לבות השומעים, וע"כ [ועל כן] היו כמבולבלים כל
הקוראים למנין והמלמד בעצמו נשתומם מאוד כי
לא ראה ולא שמע כאלה מעודו :

אבל דרכו של הר"ע הי' כשהתחיל להספול שחם ראשו עד קרסולי רגלו והיה מתפול בצוקה ובנשימות עד אשר משך כל לבות השומעים וע"כ היו כמבולבלים כל הקרואים למיין והמלמד בעלמו נשתומם מאד כי לא ראה ולא שמע כאלה מעודו :

הנה אצל הגאון מווילנא היה מלמד א' [אחד] שמו ר' איסר והוא למד עם בניו. והיה האיש ר' איסר הנ"ל מופלג בתורה וביראה וצדיק תמים במעשיו. וכאשר שמע כל הטענות מהרב ר' ישראל עם הגאון ז"ל כנסו הדברים בלבו ורצה לנסוע למעזריטש. אבל הבין מאשר ראה (כאשר כתבנו למעלה) כי אם יתגלה הדברים בפני הגאון לא יניחוהו, ועל כן התגנב מאתם בליל מוצאי ש"ק [שבת קודש] ורק את הטלית ותפלין ובגדי שבת לקח אתו למען יוכל לילך ברגליו. ועל ה' השליך יתבו כי ינחוהו בדרך הישר בזכות

אשר מסר נפשו ללמוד דרך ה'. אבל כאשר הלך על הדרך הרחבה תעה הוא גם כן מדרכו, ואחז את דרכו בדרך ההולכת אל הכפר ההוא. ועל כי לא היה רגיל לילך ברגליו התמהמה בדרך הזה עד יום ב' אחר חצות, והם הכירו אותו מכבר כי הוא ספון וחשוב במאוד בבית הגאון, ועל כן חרדו את כל החרדה הזאה לקראתו. ויהיה כראותם כי הוא מכיר את הרר"י [הרב רבי ישראל] אשר היה בעיניה [בעיניהם] למעט, אז אחר הלך ר' איסר על הצד וישאלו ממנו על מהו [מהות] האיש ויספרו לו את כל הפליאות אשר ראו בעיניהם ממנו. אז אמר להם ר' איסר: "הרפו ממנו. לא תוכלו לבא עד אמיתת תכונתו כי הוא תלמיד המגיד הגדול ממעזריטש והמה כולם קדושי עליון ולזה הוא מטרת נסיעתו עתה. וכאשר שמעו המלמד והבעה"ב [והבעל הבית] את דבריו נגמר בדעתם לנסוע גם כן למעזריטש ונסעו שלשתם. ואחר כך היה ר' איסר צדיק מפורסם וגם המלמד נעשה אחר כך צדיק גדול מהצדיקים

אשר מסר נפשו ללמוד דרך ה' אצל כאשר כך על סדך הרחב חפס הוא גם כן מדרכו ואחז את דרכו בדרך הסולכת אל הכפר הכוא. ועל כי לא היה רגיל לילך ברגליו התמהמה בדרך הזה עד יום ב' אחר חצות והם הכירו אותו מכבר כי הוא ספון וחשוב במאוד בבית הגאון ועל כן חרדו את כל החרדה הזאה לקראתו. ויהיה כראותם כי הוא מכיר את הרר"י אשר היה בעיניה [בעיניהם] למעט אז אחר הלך ר' איסר על הצד וישאלו ממנו על מהו [מהות] האיש ויספרו לו את כל הפליאות אשר ראו בעיניהם ממנו אז אמר להם ר' איסר: הרפו ממנו לא תוכלו לבא עד אמיתת תכונתו כי הוא תלמיד המגיד הגדול ממעזריטש והמה כולם קדושי עליון ולזה הוא מטרת נסיעתו עתה. וכאשר שמעו המלמד והבעה"ב [והבעל הבית] את דבריו נגמר בדעתם לנסוע גם כן למעזריטש ונסעו שלשתם. ואחר כך היה ר' איסר צדיק מפורסם וגם המלמד נעשה אחר כך צדיק גדול מהצדיקים

עם הרר"ע מעיר לעיר ומכפר לכפר, ואז אמר להם ר' איסר: "הרפו ממנו. לא תוכלו לבא עד אמיתת תכונתו כי הוא תלמיד המגיד הגדול ממעזריטש והמה כולם קדושי עליון ולזה הוא מטרת נסיעתו עתה. וכאשר שמעו המלמד והבעה"ב [והבעל הבית] את דבריו נגמר בדעתם לנסוע גם כן למעזריטש ונסעו שלשתם. ואחר כך היה ר' איסר צדיק מפורסם וגם המלמד נעשה אחר כך צדיק גדול מהצדיקים

המפורסמים. וכן נסע הרר"י [הרב רבי ישראל] עם הרר"ע [הרב רבי עזריאל] מעיר לעיר ומכפר לכפר, ובכל מקום אשר ראו והבינו איש אשר רוח השכנ[ה] נוססה בו, השתדלו שישע למעזריטש כי רצו שיתפשט הדעת בכל העולם. ואח"כ עברו בכל מדינות רייסין וגם משם שלחו אנשים למעזריטש, הלא המה הרב הקדוש ר' אברהם קאליסקער זצ"ל [זכר צדיק לברכה] ועוד רבנים אחרים כמוהם, הרב [הרבנים] אשר בעצת [בעצתם] נסעו כולם למעזריטש ושמה למדו דרך ה' עד אשר נתהוו כולם צדיקים וחכמים מפורסמים. והם העמידו תלמידים הרבה אשר מפיהם אנו חיים היום זכותם יגן עלינו לקרבנו לעבודתו יתברך שמו:

ואחר כך נסעו הרר"י [הרב רבי ישראל] עם הרר"ע [הרב רבי עזריאל] למעזריטש וישבו שמה שתי שנים רצופים, והרב ר' ישראל סיפר להמגיד כל תכונת האנשים מכל המדינות ואת כל החדשות אשר ראה בתוך נסיעתו. וסיפר לו כי ברייסין ראה על שני אנשים את הצלם אלקים בתכלית השלימות. אחד היה איש כפרי היה דר ביינאמיל והוא ר' משה הלוי אשר היה דור שמיני להשל"ה הקדוש והר"מ [והרב משה] הוא

אבי הקדוש האלקי רבי אהרן הלוי משטראשעלע
[4] אשר נודע שם תפארתו מחיבוריו הקדושים
'שער היחוד' ו'שערי עבודה' ו'עבודת הלוי' וצוק"ל
[זכר צדיק וקדוש לברכה]. והשני היה ר' אליקים
מעיר קדזען. ועליהם ראה ר' ישראל פאלעצקער
הצלם אלקים שלם כאשר ניתן להם:

ואחר אשר נסע ממעזריטש הרב ר' ישראל נתפרד
מהרב ר' עזריאל ואז נסע הרר"ע [הרב רבי
עזריאל] עם ר' ליב שרה'ס הנ"ל, והוא נסע לביתו.
ואח"כ התפשט בבגדי עני והלך בגולה שנה
תמימה. וקרה פעם אחת אשר היה הרר"י [הרב
רבי ישראל] אצל מוכסן אי' [אחד] בכפר ושם הכינו
עצמם לביאת הרב הגדול והקדוש המפורסם ר'
חייקיל המדורער, והדליקו נרות הרבה וטיהרו את
הבית כי יעדו לו שמה מקום ללון. והרב ר' ישראל
התחבא בחור אחת תחת התנור. אבל כאשר נכנס
הר"ר [הרב רבי] חייקיל לבית ההוא וירד
ממרכבתו אמר תיכף: "פה מריח ריח טוב מאוד."
ואנשי הבית אמרו כי המה אינם מרגישים שום

אזי הקדוש האלקי רבי אהרן הלוי משטראשעלע אשר נודע שם
תפארתו מחיבוריו הקדושים אשר סיחור ושערי עבודה
כלו וצוק"ל. וכשני כי ר' אליקים מעיר קדזען. ועליהם ראה
ר' ישראל פאלעצקער כלם אלקים שלם כאשר ניתן להם:
ואחר אשר נסע ממעזריטש הרב ר' ישראל נתפרד מהרב ר'
עזריאל ואז נסע הרר"ע עם ר' ליב שרה'ס הנ"ל והוא
נסע לביתו ואח"כ התפשט בבגדי עני והלך בגולה שנה
תמימה. וקרה פעם אחת אשר היה הרר"י אצל מוכסן אי' בכפר ושם
הכינו עצמם לביאת הרב הגדול והקדוש המפורסם ר' חייקיל
המדורער, והדליקו נרות הרבה וטיהרו את הבית כי יעדו לו
שמה מקום ללון. והרב ר' ישראל התחבא בחור אחת תחת התנור
אבל כאשר נכנס הר"ר חייקיל לבית ההוא וירד ממרכבתו אמר
תיכף: "פה מריח ריח טוב מאוד ואנשי הבית אמרו כי המה אינם
מרגישים שום ריח אבל הוא אמר פה ריח טוב מאוד יחפשו נא
אולי נחבא פה איש אחד ויחפשו בכל מחבואות הבית ולא מצאו.
ויקח הרר"י בעצמו נר אחד וחיפש תחת התנור עד שמצאו עומד
שם. וישאלוהו הרב מי אתה ויאמר אנכי בן חייט אשר נשארתי
קטן מאבי ועל כן לא למדתי המלאכה בשלימות ועל כן אני גולה
כעת ללמוד המלאכה על מכונה. וישאל אותו הרר"י מה שמך
ויאמר ישראל ויאמר לו הרר"י עליך הכתוב אומר ישראל אשר
בך אחפאר וילכו יחדיו ויסגרו את עצמם בחדר אחד. ואז נסע
הרר"י לביתו והתנהג ברבנות ונתפרסם בעולם ולימד דרכי ה'
דברים:

ועתה נציע סדר הכסתלקות שלו לעולם העליון ומדי דברי בזה
נציע את אשר גרענו בחפזנו לספר מפטירת אבי הרב
אשר היה חייט בפאלעצק כי קודם מותו נעשה בנו רב מפורסם
כאשר כתבנו ועם כל זה לא ביטא אביו מלאכתו והיה מתפרנס
ממלאכתו. והיה איש פשוט אבל צנוע וחסיד מאוד. והיה זהיר כל ימיו
במלאכתו לא לותר אפילו חוט אחת ממלאכת בעה"ב [בעל הבית] שהי'

ריח, אבל הוא אמר: "פה ריח טוב מאוד. יחפשו נא אולי נחבא פה איש אחד." ויחפשו בכל מחבואות הבית
ולא מצאו. ויקח הרר"י [הרב רבי חייקיל] בעצמו נר אחד וחיפש תחת התנור עד שמצאו עומד שם.
וישאלוהו הרב: "מי אתה?" ויאמר: "אנכי בן חייט אשר נשארתי קטן מאבי ועל כן לא למדתי המלאכה
בשלימות ועל כן אני גולה כעת ללמוד המלאכה על מכונה." וישאל אותו הרר"י [הרב רבי חייקיל]: "מה
שמך?" ויאמר: "ישראל." ויאמר לו הרר"י [הרב רבי חייקיל]: "עליך הכתוב אומר 'ישראל אשר בך
אחפאר'." [ישעיהו מט, ג] וילכו יחדיו ויסגרו את עצמם בחדר אחד. ואז נסע הרר"י [הרב רבי ישראל] לביתו
והתנהג ברבנות ונתפרסם בעולם ולימד דרכי ה' ברבים:

ועתה נציע סדר ההסתלקות שלו לעולם העליון, ומדי דברי בזה נציע את אשר גרענו בחפזנו לספר מפטירת
אבי הרב אשר היה חייט בפאלעצק כי קודם מותו נעשה בנו רב מפורסם כאשר כתבנו, ועם כל זה לא הניח
אביו מלאכתו והיה מתפרנס ממלאכתו. והיה איש פשוט אבל צנוע וחסיד מאוד. והיה זהיר כל ימיו
במלאכתו לא לותר אפילו חוט אחת ממלאכת בעה"ב [בעל הבית] שהי'

[4] רבי אהרן סג"ל (סגל) הורוביץ הלוי (או אהרן מסטרשלה) (תקכ"ו-תקפ"ט 1765-1828) היה מגדולי
חסידיו של אדמו"ר הזקן. לאחר הסתלקותו פתח חצר נפרדת עקב חילוקי דעות עם אדמו"ר
האמצעי וייסד את חסידות סטרשלה.

נותנים לו. ועל כן אחרי נסתלקותו צוה שיעשו לו ארון לקבורה מהשולחן אשר היה עושה עליו מלאכתו, וכן עשו בעת קבורתו. ובנו הקדוש הר"י [הרב רבי ישראל] צוה לומר עליו המזמור "מי יגור באהלך הולך תמים ופועל צדק" כו'. [תהלים טו, א] ראה קורא נעים כמה גדלה כח מו"מ [מעלות ומדות] באמונה וכמה צריך האדם לזיזת בזה:

אולם הרב ר' ישראל הנ"ל לא האריך ימים על ממלאכתו. הן אמת כי רבים השיב מעוון בימים המועטים אשר ישב על כסא קדשו, אך לא ארכו יותר מט"ו שנה אחרי פטירת הרה"מ הק' [הרב המגיד הקדוש] ממעזריטש, ובתוך הטי"ו שנה היה נוסע להחזיר העם בתשובה. והיה כאשר נסע הרב ר' ישראל בנסיעתו דרך עיר חוואסטוב אשר שם נגזז ארון האלקים הרב הקדוש ר' אברהם בן המגיד הגדול ממעזריטש המכונה בפי כל המלאך, הלך הר"י [הרב רבי ישראל] להשתטח [צ"ל: להשתטח] על

נותנים לו ועל כן אחרי נסתלקותו צוה שיעשו לו ארון לקבורה מהשולחן אשר היה עושה עליו מלאכתו, וכן עשו בעת קבורתו. ובנו הקדוש הר"י כו'. ראה קורא נעים כמה גדלה כח מו"מ באמונה וכמה צריך האדם לזיזת בזה:

אולם הרב ר' ישראל הנ"ל לא האריך ימים על ממלאכתו. הן אמת כי רבים השיב מעוון בימים המועטים אשר ישב על כסא קדשו, אך לא ארכו יותר מט"ו שנה אחרי פטירת הרה"מ הק' ממעזריטש ובתוך כמ"ו שנה נוסע להחזיר העם בתשובה. והיה כאשר נסע הרב ר' ישראל בנסיעתו דרך עיר חוואסטוב אשר שם נגזז ארון האלקים הרב הקדוש ר' אברהם בן המגיד הגדול ממעזריטש המכונה בפי כל המלאך, הלך הר"י [הרב רבי ישראל] להשתטח על קברו הקדוש ובבואו שכב עצמו על יצועיו ושלח אחרי חבירו קדישא ואמר להם הנכם אברהם המלאך ביקש אותי כי אהיה שכן אלנו בקבורתו ואני יכול להשיב פניו. וע"כ הנני מודיע לכם כי בעוד רגעים אחדים אסגור פה את ימי ואחס תגנוזו אותי סמוך לקבר הר"א הנ"ל ותיכף כאשר כלל את דבריו אסף רגליו אל כמטה ופאס את עיניו ומסר את נשמתו הקדושה במהרה לאלקי הרוחות ונסע למנוחות ואת כל העם עזב לאנחות ומכאן נזכרו לרב ברכות ויזכינו לעבוד עבודת בקטורת ומנחות בקרב כאשר יבנה הנהרסות. אולם אחרי כן קרה פעם אחת אשר נסע הרב הקדוש ר' שניאור זלמן מלאדי דרך חוואסטוב וזו למשרתיו כי ידפקו את הסוסים מאד עד יעברו תחום שבת מהעיר כי אמר: "אולי יעשה לי הרב ר' אברהם כאשר עשה להר"ר [להרב רבי] ישראל." וב"ה [וברוך השם] כי נסע משם בשלום. ובשלוש ורב טוב לבית ישראל נסיים. ובזה נשלם מטרת חפצנו אפס קצהו סיפורים האמיתיים מהצדיקים המשולשים בתורה ובחכמה וביראה, וה' הטוב יישר לבנו שנזכה לראות בעינינו כאשר שמענו באזנינו וישלח לנו משיחנו בקרב אמן:

קברו הקדוש. ובבואו שכב עצמו על יצועיו ושלח אחרי חבירו קדישא ואמר להם: "הנה אברהם המלאך ביקש אותי כי אהיה שכן אצלו בקבורתו ואני יכול להשיב פניו. וע"כ [ועל כן] הנני מודיע לכם כי בעוד רגעים אחדים אסגור פה את ימי ואתם תגנוזו אותי סמוך לקבר הר"א [הרב רבי אברהם] הנ"ל." ותיכף כאשר כלל את דבריו אסף רגליו אל המטה ועצם את עיניו ומסר את נשמתו הקדושה במהרה לאלקי הרוחות ונסע למנוחות / ואת כל העם עזב לאנחות / ונזכה בזכותו לרב ברכות / ויזכינו לעבוד עבודת בקטורת ומנחות / בקרב כאשר יבנה הנהרסות. אולם אחרי כן קרה פעם אחת אשר נסע הרב הקדוש ר' שניאור זלמן מלאדי דרך חוואסטוב וצוה למשרתיו כי ידפקו את הסוסים מאד עד יעברו תחום שבת מהעיר כי אמר: "אולי יעשה לי הרב ר' אברהם כאשר עשה להר"ר [להרב רבי] ישראל." וב"ה [וברוך השם] כי נסע משם בשלום. ובשלוש ורב טוב לבית ישראל נסיים. ובזה נשלם מטרת חפצנו אפס קצהו סיפורים האמיתיים מהצדיקים המשולשים בתורה ובחכמה וביראה, וה' הטוב יישר לבנו שנזכה לראות בעינינו כאשר שמענו באזנינו וישלח לנו משיחנו בקרב [בקרב] אמן: